

I.Gaters: stipru Latviju veidos stipras pašvaldības

● 8. Saeimas deputāti Ināra Ostrovska (no kreisās), Staņislavs Kešteris, rajona padomes priekšsēdētājs Arvids Soldāns un reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Ivars Gaters, tiekoties ar pašvaldību vadītājiem, diskutēja par novadu veidošanos, pašvaldību budžetu, rajona padomju turpmāko statusu un citiem aktuāliem jautājumiem.

7. martā Preiļu rajona padomē reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs IVARS GATERS, 8. Saeimas «Jaunā laika» frakcijas deputāte INĀRA OSTROVSKA un Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas priekšsēdētājs STANISLAVS KEŠTERIS (LZZP) tikās ar vietējo pašvaldību vadītājiem, rajona padomes izpildinstitūcijas nodaļu vadītājiem un speciālistiem par novadu veidošanas jautājumiem.

Uzstāšanās sākumā ministrs I.Gaters sarunas dalībniekiem uzsvēra, ka ir jāaizmirst vārdi «teritoriālā reforma», kas skan sveši, tā it kā valdība gribētu kaut ko mainīt, kaut ko sagraut, bet jārunā par novadu veidošanu. Latvijā ir jāizveido stiprākas, darboties spējīgas pašvaldības, bagāti novadi, lai iedzīvotājiem tiktu sniegti plašāki, kvalitatīvāki pakalpojumi, lai

novadi varētu saņemt lielāku finansējumu un gala rezultātā, lai iedzīvotājiem būtu labāka, bagātāka dzīve. Ja jau tagad vairāki pagasti reāli sadarbojas, tad, izveidojot novadu, saglabāsies visi pagasti, visu pagastu robežas, nosaukumi, adreses, saglabāsies pagastmājas, vienīgi visiem šiem pagastiem tiek izveidota viena administrācija, viena pārvalde, lai efektīvāk un labāk

saimniekotu ar kopā salikto naudu.

Kas būs jādara, lai novadu veidošana nebūtu par nastu pašvaldībām, bet visa valsts saprastu, ka tā būs stipra, ja to veidos stipras pašvaldības? Pašreiz paredzētais 102 novadu veidošanas projekts nav dogma, tāpēc pašvaldībām līdz 1. jūlijam jāizskata šis novadu veidošanas projekts un jānodod savu vērtējumu. Tas jāizdara ļoti godprātīgi un atbildīgi, formulējot to pagasta vai domes lēmuma veidā, paredzot pagasta vietu, kā tas paredzēts piedāvātajā projektā vai kādā citā variantā. Nav izslēgts, ka deputāti argumentē, ka pagasts neapvienojas ne ar vienu pašvaldību

un paliek viens. Tas nebūs piespiedu apvienošanās process, uzsvēra reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs I.Gaters.

Tāpat kā pašvaldībām, arī ministrijām līdz 1. jūlijam tiks dots uzdevums izskatīt savas programmas līdzekļu novirzīšanai novadu veidošanas procesam, piemēram, mērķdotāciju piešķiršanai novada teritorijas plānojumu izstrādei, lauku ceļu attīstības programmai, u.c. Novadu veidošanu nav ne valdības, ne ministrijas pašmērķis, bet, ja kopā ar pašvaldībām tiks secināts, ka var veidot ekonomiski stiprus novadus, tad arī tiks lemts par tālāku rīcību.

Turpinājums 2. lappusē.

Aglonas skolēni informē par pilsonību

Pagājušajā nedēļā Preiļu rajona Aglonas vidusskolas skolēnu grupa Naturalizācijas pārvaldes (NP) rīkotā konkursā «Ceļā uz pilsonisku sabiedrību» ietvaros īstenoja projektu «Latvijas pilsonība – ērkšķi vai ziedi».

Latgales reģiona skolu komandu konkurencē agloniešu projekta pieteikums tika atzīts par kvalitatīvāko un tā realizācijai tika piešķirti 500 lati, «Novadnieku» informēja NP Rēzeknes reģionālās nodaļas informācijas centra vecākais referents Voldemārs Ivdris.

Projektu īstenojot, pagājušajā nedēļā notika informatī-

vas akcijas Grāveru, Šķeltovas un Priežmales pamatskolās un Jaunaglonas arodvidusskolā. Skolēni tika iepazīstināti ar Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem, notika konkurss «Es – Aglonas novadā» par pagasta kultūrvēstures tēmām, tika demonstrētas izglītojošas videofilmas par pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumiem. Aptaujā tika noskaidroti skolēnu viedokļi par pilsonības aktualitātēm.

7. martā Aglonas vidusskolā notika projekta noslēgums – pagasta nepilsoņu informēja par naturalizācijas procesu, notika konkurss «Mēs ceļā uz Eiropu», bet savus viedokļus par pilsonības situāciju akcijas dalībnieki izteica an-

ketās un publiskā diskusijā.

NP Rēzeknes nodaļas Preiļu filiāles vadītāja Ritma Vigule pēc piedalīšanās informatīvajās tikšanās ar skolēniem atzina Aglonas vidusskolas projekta tēmas aktualitāti – astoņu gadu laikā Latvijas pilsonību ieguvuši tikai 11 Aglonas pagasta iedzīvotāji. Šeit ir lielākais lauku pašvaldībās dzīvojošo nepilsoņu skaits Preiļu rajonā – no 2659 Aglonas pagasta iedzīvotājiem 127 ir nepilsoņi.

Atzinīgi vērtējams fakts, ka šo problēmu sadarībā ar NP un pašvaldībām risināt uzņēmās paši skolēni. Arī Aglonas vidusskolas vēstures skolotāja Lilija Meldere, kas bija šī projekta vadītāja, ir apmierināta ar projekta gaitu un re-

zultātiem. – Nepilsoņi, starp kuriem bija arī audzēkņu vecāki, saņēma atbildes uz daudziem viņus interesējošiem jautājumiem. Visvairāk viņus interesēja iespējas papildināt latviešu valodas zināšanas, – stāstīja skolotāja. Iepriecināti jutušies arī bērni, kuriem bija iespēja 6. martā Rīgā apmeklēt Eiropas Savienības integrācijas biroju un saņemt atbildes uz jautājumiem, kas skar pilsoņu un nepilsoņu tiesības apstākļos, kad Latvija kļūs par ES dalībvalsti. Vēl skolēni bija izstādē «Skola 2003», bet ekskursijas noslēgumā noskatījās teātra izrādi «Ronja – lupītāja meita» ar jauniešu vidū populārā mūziķa Ozola piedalīšanos.

L.Kirillova

● Ministru prezidenta Einara Repšes tikšanās ar reģionālo laikrakstu redaktoriem un žurnālistiem ⇒ 2. lpp.

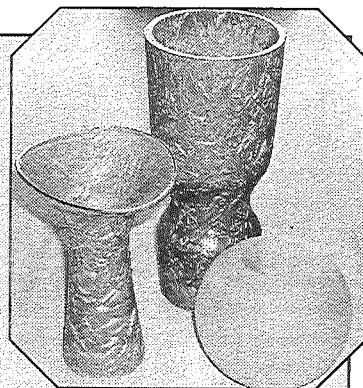
● Trešdienas intervija ar ģimenes ārstes palīdzi Silajāņu pagastā Valentīnu Piskunovu ⇒ 3. lpp.

● Kā dzīvo invalīdi Sīlukalna pagastā ⇒ 6.,7. lpp.

● EURES — Eiropas nodarbinātības dienests ⇒ 8. lpp.

● Policijas ziņas ⇒ 10. lpp.

● Konkursi ⇒ 11. lpp.

«Novadnieks» kopā ar SIA «LETTGLAS» rīko akciju. Parakstieties uz «Novadnieku» aprīlim, maijam, jūnijam un loterijā laimējiet SIA «LETTGLAS» trīs krāsainas vāzes!

Izložē piedalās arī gada un pusgada abonenti.

Koris piedalās Dziesmu svētku kompaktdiska ierakstīšanā

Aglonas bazilikas koris «Magnificat» ir to 17 Latvijas labāko koru vidū, kas bija uzaicināti uz Rīgu, lai ierakstītu Dziesmu svētku kompaktdisku. Tajā ierakstītas dziesmas, kas skanēs svētku noslēguma koncertā. Korim ar dziesmu «Marija svātu, Latvijas muote» jāpiedalās noslēguma koncerta atklāšanā.

Kā informēja kora «Magnificat» diriģente Ieva Lazdāne, korim neilgi pirms Dziesmu svētku atklāšanas būs jāuzstājas arī garīgās mūzikas koncertā Rīgā. Tās sastāvēs no četru galveno reliģisko konfesiju labāko koru uzstāšanās, kā arī šo konfesiju vadītāju teiktajām uzrunām. Šajā sakarībā noticis koru kopmēģinājums, ko vadīja slavenais diriģents Māris Sirmāis. Garīgās mūzikas koncerta noslēgumā jāizpilda komponista R.Dubras dziesma «Te Deum», un tieši šim skaņdarbam mēģinājuma laikā pievērsa vislielākā uzmanība.

Savukārt Aglonas bazilikas kora skolai viens no lielākajiem notikumiem tuvākajā laikā būs 2. jauno vokālistu konkursa sarīkošana. Kora skolas sagatavotais projekts par šī valsts mēroga konkursa sarīkošanu guvis Latvijas Kultūrkapitāla fonda atbalstu. Konkurss paredzēts 21. maijā. 1. jauno vokālistu konkurss, ko sarīkoja Aglonas bazilikas kora skola, notika pirms diviem gadiem, un uz to ieradās plašs dalībnieku skaits no visas Latvijas.

Augļu raža var būt
niecīga

Šī ziema ar krasi svārstīgām temperatūrām satrauca augļkopjus. Satraukums ir pamatots, jo -35° C salu nepanes daudzi augļu koki. Veicot daļēju augļu dārzu, augļu koku apsekošanu, janvāra vidū īpaši lielus bojājumus nemanija, bet, veicot otrreizējo apskati februārī un trešo apsekošanu marta pirmajās dienās, situācija diemžēl nav iepriecinoša. Daudzviet no sala ir cietuši ķiršu ziedpumpuri, atsevišķās vietās ir mizas bojājumi, kas ir bīstamāki. Daudzviet ir cietušas plūmju, bumbieru un jūtīgākās ābeļu šķirnes. Ābeļu ziemas šķirnes 'Antonovka', 'Sipoliņš' no sala cietušas mazāk. Pārbaudītajās vietās sals bojāja 1%-25% ziedpumpuru, iespējams, citās vietās bojājumi var būt vēl lielāki.

Vai augļu koki ir apsaluši, var noteikt arī neplaucējot zarus, bet pamēnot un pārgriežot ziedpumpurus ar žileti uz pusēm. Caur palielināmo stiklu vai lupu redzams pumpura saturs (iekšiene) — zaļš vai brūns. Ja tas ir brūns, tad augļu koks ir cietis. Jo brūnums tumšāks, jo pumpurs cietis vairāk, ja tas ir zaļš, tad viss kārtībā un raža būs.

Ko darīt?

Agri pavasarī, tiklīdz kokiem sāk cirkulēt sula, vēlams būtu apliet (vismaz salā cietušos kokus) ar atšķaidītu vircu. Ļoti labi noder arī kūtsmēsļu raudzējums, kuram pievienojiet nedaudz lapu koku pelnu un superfosfātu.

Ja augļu koki nav balsināti, tad nekavējoties tas jāzāda, tas mazinās sala postīgo ietekmi uz koku, mazinās slimību un kaitēkļu bojājumu pakāpi. Šajā pavasarī un arī vasarā būs nopietni jāseko augļu koku slimību izplatībai, jo sala bojātie koki parasti slimo daudz vairāk. Jāzūtur augļu dārzi fitosanitārajā kārtībā, jāiestrādā sabalansēts mēslojums, nevēlams tikai slāpekļa mēslojums, kas ir vienkāršs.

Turpmāk, stādot jaunus dārzus, jāizvēlas sala izturīgas šķirnes, kuras piemērotas mūsu Latgales reģiona klimatiskajiem apstākļiem.

Anita Trūpa,

VAAD Latgales reģionālās nodaļas
Augu aizsardzības un karantīnas Viļānu
prognožu daļas vecākā speciālisteMartā sāksies
traktortehnikas
ikgadējā apskate

31. martā sāksies un līdz 21. maijam turpināsies traktortehnikas ikgadējā valsts tehniskā apskate, «Novadnieku» informē Valsts Tehniskās uzraudzības inspekcijas (VTUI) Preiļu daļas speciālists Jānis Ručs.

Apskates diena, vieta un laiks noteikta katrai pašvaldībai atsevišķi un paziņojumi par to jau izsūtīti uz pagastiem. Traktortehniku katrā pašvaldībā varēs pārbaudīt divas reizes.

J.Ručs traktortehnikas īpašniekiem atgādina, ka uz skati līdzī jāņem sekojoši dokumenti:

- traktortehnikas reģistrācijas apliecība,
- rūpnīcas pase (formulārs),
- medicīniskā izziņa,
- civiltiesiskās apdrošināšanas polise (varēs apdrošināt arī uz vietas),
- jaunā parauga valsts reģistrācijas numura zīme.

Traktortehnika ar vecajiem reģistrācijas dokumentiem un vecajam valsts numura zīmēm uz apskati netiks pieņemta. VTUI speciālisti uzsver, ka dokumenti un numura zīmes traktortehnikai tiek mainītas jau trīs gadus, taču vēl arvien rajonā ir daudz tehnikas ar vecajām numura zīmēm.

Traktortehnikas īpašniekiem uzmanība jāpievērš arī faktam, ka tehniskajā apskatē mainījušās arī pakalpojumu izmaksas. Tā par pašgājējmašīnu būs jāmaksā 6,20 lati, par piekabī — 5,20 lati, bet par identifikācijas numura piešķiršanu un iesišanu — 5 lati.

VTUI aicina zemniekus savlaicīgi sagatavot tehniku un sakārtot reģistrācijas dokumentus, kā arī nomainīt vecās valsts reģistrācijas numura zīmes.

L.Kirillova

LĪVĀNU NOVADĀ

Rentgenaparātūras apmaksā var radīt
problēmas Līvānu slimnīcai

Līvānu novada pašvaldība nosūtījusi vēstuli Veselības ministrijai, Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūrai un Daugavas slimokasei ar lūgumu rast finansējumu Līvānu slimnīcas rentgenaparātūras kredīta apmaksai, pretējā gadījumā kredīta apmaksā slimnīcai var radīt nopietnas finansiālas problēmas.

1999. gadā Līvānu slimnīca noslēdza līgumu ar Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūru (VOVAA) par vizuālās diagnostikas (rentgena) aparātūras iegādi. Taču šajā laikā posmā ir mainījušies Ministru kabineta (MK) noteikumi, kas reglamentē primārās veselības aprūpes organizāciju un apmaksas kārtību, kā rezultātā ir samazinājies pakalpojumu apjoms un kopējais finan-

sējums Līvānu slimnīcai.

Līgumos ar Daugavas slimokasi nav paredzēti līdzekļi aparātūras amortizācijas izdevumu segšanai, jaunas aparātūras iegādei, savukārt apmaksājamā gultas dienas vērtība ir zemāka par tās pašizmaksu. Tāpat nav paredzēti līdzekļi MK normatīvajos aktos paredzēto prasību ieviešanai (aparātūras uzturēšanas izdevumu segšana, sertificēšanas izdevumi u.c.) Līgumā ar Daugavas slimokasi par pakalpojumiem 2003. gadā nav paredzēti papildus līdzekļi kredīta segšanai.

Slimnīca ir vērsusies Līvānu novada domē ar lūgumu sniegt finansiālu atbalstu kredīta apmaksai, taču pašvaldībai līdzekļu nav, jo, lai nodrošinātu slimnīcas atbilstību MK noteikumu prasībām un sertificētu iestādi, novada dome 2002. gadā slimnīcas attīstībā ir ieguldījusi 35 000 latu.

2002. gada 29. oktobrī Līvānu slimnīca parakstīja trīspusēju līgumu ar VOVAA un Daugavas slimokasi, kurā slimnīca apņemas līgumā noteiktajā grafikā veikt maksājumus par rentgenaparātūras iegādi. Tā kā slimnīca šos maksājumus nespēja veikt, VOVAA maksājumu summu 19 089,37 latu apmērā atskaitīja no Daugavas slimokases līdzekļiem, kas bija plānoti veselības pakalpojumu apmaksai. Savukārt Daugavas slimokases valde 2003. gada 14. janvārī pieņēma lēmumu par šīs summas atskaitīšanu no Līvānu slimnīcas līdzekļiem, maksājumu sadalot uz trim mēnešiem (Ls 6363,12 katru mēnesi), par to piedāvājot noslēgt atsevišķu līgumu ar slimnīcu. Tomēr šāds priekšlikums neapmierināja ne slimnīcu, ne pašvaldību, jo tādā gadījumā Līvānu slimnīca nespētu savlaicīgi nomaksāt valsts no-

teiktos obligātos nodokļu maksājumus un uzņēmums kļūtu maksātnespējīgs, teikts vēstulē.

Daugavas slimokases valdes priekšsēdētājs K.Jumikis atbildes vēstulē pašvaldībai raksta, ka 2003. gadā slimokase neplāno veikt slimnīcu kredītu maksājumu parāda atmaksu, un visi VOVAA piešķirtie līdzekļi tiek novirzīti veselības pakalpojumu apmaksai, tādēļ slimokase nevar risināt Līvānu slimnīcas rentgena aparātūras iegādes apmaksu.

Savukārt Veselības ministrijas veselības departamenta atbildes vēstulē solīts sniegt detalizētu atbildi pēc papildus informācijas izvērtēšanas. Līvānu pašvaldības un Līvānu slimnīcas vadība plāno tikšanos arī ar Veselības ministrijas speciālistiem, lai meklētu risinājumu šajā situācijā, informēja pašvaldības vadītājs Andris Vaivodis.

Pašvaldība uzlabo nodokļu ieņēmumus

Līvānu novada domes pamatbudžeta izpilde par 2002. gadu realizēta 99,9 procentu apmērā. Aizvadītajā gadā ievērojami uzlabojusies nodokļu ieņēmumi, piemēram, īpašuma nodokļa maksājumu plāns izpildīts gandrīz par 200 procentiem.

Plānotie pamatbudžeta ieņēmumi pērn bija 1 919 001 lats, no kuriem izdevies iekasēt 1 917 668 latus jeb 99,9 procentus. Vislielākos pašvaldības ieņēmumus veidoja dažāda veida mērķdotācijas (Ls 817 126), teritoriālpārveidēšanai (Ls 1125), investīcijām (Ls 196 000), kultūras pasākumiem (Ls 1267), pedagogu

atalgojumam un sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (Ls 546 117), piecādīgo un sešgadīgo bērnu apmācības pedagogu atalgojumam un sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (Ls 7617), pārējās mērķdotācijas (Ls 65 000).

Otro lielāko ieņēmumu daļu sastāda iedzīvotāju ienākumu nodoklis, ko Līvānu pašvaldība pērn plānoja 582 041, bet saņēmusi Ls 590 958 apmērā (101%). Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi pašvaldības budžetā ienesis Ls 50 573 jeb 93% no plānotā, nodoklis par ēkām un būvēm — Ls 27 777 jeb 104% no plānotā. Ekonomisti strādājuši aktīvāk, bijušas pārrunas ar uzņēmē-

jiem par nodokļu parādu dzēšanu, un īpašuma nodokļa maksājumus plānoto Ls 3098 iekasēti Ls 6074 jeb 196%.

29 469 latus sastāda norēķini ar pašvaldību budžetiem, no kuriem par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem iekasēti Ls 19 759, pārējos norēķinos — Ls 9710. Dotācijās no pašvaldību finansu izlīdzināšanas fonda Līvāni saņēmuši Ls 340 173.

Kopējie pašvaldības izdevumi 2002. gadā sastāda 1 909 688 latus jeb 98,7% no plānotā. Lielākā izdevumu daļa novirzīta izglītībai — Ls 1 116 379, pašvaldības dienestu uzturēšanai — Ls 229 934, dzīvokļu un komunālajai saimniecībai un vides

aizsardzībai — Ls 204 546, brīvajam laikam, sportam, kultūrai, reliģijai — Ls 150 859, sociālajai sfērai — Ls 107 731, veselības aprūpei — Ls 38 525, norēķinos citām pašvaldībām — Ls 30 078, procentu maksājumu segšanai — Ls 20 686, citiem izdevumiem — Ls 6500, transportam, sakariem — Ls 4258, sabiedriskajai kārtībai un drošībai — Ls 192.

Savukārt pašvaldības speciālajā budžetā kopējie ieņēmumi sastāda 352 035 latus, izdevumi 256 219 latus. Privatizācijas fonda ieņēmumi 2002. gadā bija Ls 6281, autoceļu fonda — Ls 79 325, dabas resursu nodokļa — Ls 11 102, pārējie ieņēmumi — Ls 255 327.

Piešķir līdzekļus Latgales pensionāru
aktivitātēm

Baltijas — Amerikas Partnerattiecību fonds (BAPP) atbalstījis Līvānu pensionāru apvienības projektu, kura mērķis ir Latgales pensionāru sabiedrisko aktivitāšu veicināšana.

Projekta autore, Līvānu pensionāru apvienības priekšsēdētāja Veneranda Caune informēja, ka projektu pieteikumus bija iesnieguši dažādu sabiedrisko orga-

nizāciju pārstāvi no Ludzas, Daugavpils, Krāslavas, Preiļu un Rēzeknes rajona, taču NVO atbalsta un iedzīvotāju līdzdalības veicināšanas programmā tika apstiprināti tikai deviņi projekti. Līvāniešu izstrādātais projekts sāksies šī gada pavasarī un ilgs līdz rudenim, tā ietvaros tiks organizēti diskusiju cikli dažādās Latgales pilsētās, bet vasaras otrajā pusē Rožupē būs radošā darbnīca Latgales pensionāriem. V.Caune atzina,

ka Latgales pensionāri neizceļas ar īpašu sabiedrisko aktivitāti, jo no 204 Latvijā reģistrētajām pensionāru apvienībām Latgalē darbojas tikai 15. Galvenokārt tās ir rajonu centros, bet no Latgales pagastiem tikai divas — Jersika un Kupravā — ir sava pensionāru apvienība. Neaktivitāte varētu būt skaidrojama ar salīdzinoši zemo Latgales pensionāru ienākumu līmeni, jo, izanalizējot jaunpiešķirto vecuma

pensiju vidējo apmēru 2002. gadā, Latgalē dzīvojošie vidēji mēnesī saņem pat par 30 latiem mazāku pensiju nekā Kurzemes un Pierīgas reģiona pensionāri.

Lielākā vidējā pensija ir Ventspils rajonā (79,66 lati) un Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētā (78,58 lati), bet mazākā jaunpiešķirtā vidējā pensija — Balvu rajonā (43,82 lati). Preiļu rajonā tā ir 45,71 lats.

G.Kraukle

INFORMĀCIJA

Ko esam izcīnījuši sarunās ar Eiropas Savienību

Izglītība un apmācība (18. sadaļa)

Joma	Sarunu rezultāts	Ieguvumi	Zaudējumi
Eiropas Savienībā nav vienotas izglītības politikas. Katra dalībvalsts pati nosaka izglītības un apmācības sistēmas saturu un organizāciju. Taču Eiropas Savienība sekmē dalībvalstu sadarbību, lai uzlabotu izglītības kvalitāti, veicinātu mobilitāti, skolu un universitāšu sadarbību.	Latvijas izglītības likums atbilst ES normām: — ieviests princips par studentu brīvu kustību, — nodrošināta iespēja citu ES valstu pilsoņu, kas uzturas Latvijā, bērniem iegūt izglītību uz tādiem pašiem noteikumiem kā Latvijas pilsoņu un pastāvīgo iedzīvotāju bērniem. Profesionālās izglītības kvalifikācijas līmeņi atbilst ES prasībām. Praksē tiek ņemtas vērā ES politikas vadlīnijas izglītībā un apmācībā.	Latvija pati veido savu izglītības un apmācības sistēmu, apstiprina mācību programmas un nosaka valodu, kādā mācības notiek. Ņemot vērā to, ka izglītība Latvijā, galvenokārt tiek iegūta latviešu valodā, nodrošinot iecelotāju bērniem izglītības iespējas, tiek veicināta latviešu valodas lietošana. Nodrošinot Latvijas profesionālās izglītības un profesionālās kvalifikācijas salīdzināmību ar ārvalstīs iegūstamo profesionālo kvalifikāciju, rodas iespēja turpināt izglītību citās ES valstīs un konkurēt starptautiskajā darba tirgū. Piedaloties ES izglītības un apmācības programmās, Latvijas iedzīvotājiem ir iespēja papildināt savu izglītību vai celt savu kvalifikāciju citās ES valstīs. Iestājoties ES, Latvijas dalība minētajās programmās tiks finansēta no ES budžeta.	Nodrošinot ES valstu pilsoņiem un viņu bērniem tiesības uz izglītību un vienādus izglītības maksas nosacījumus, palielināsies konkurence uz noteiktajām valsts finansētajām vietām izglītības iestādēs.

Telekomunikācijas (19. sadaļa)

Joma	Sarunu rezultāts	Ieguvumi	Zaudējumi
Eiropas Savienībā ir liberalizēts telekomunikāciju pakalpojumu tirgus.	Latvijā telekomunikāciju pakalpojumu tirgus tika liberalizēts no 2003. gada 1. janvāra, kad saskaņā ar likumu «Par telekomunikācijām» beidzās SIA «Lattelekom» monopoldarbības termiņš fiksēto telekomunikāciju tirgū.	Tiks veicināta jaunu kompāniju ienākšana telekomunikāciju tirgū un to savstarpējā konkurence, kā rezultātā ilgtermiņā varētu pazemināties pakalpojumu cenas un uzlaboties to kvalitāte.	Telekomunikāciju tirgus liberalizācijas sākumposmā varētu palielināties telekomunikāciju pakalpojumu tarifi fiksēto telekomunikāciju tīklu klientiem, jo vairs nebūs iespējams no peļņas, kas gūta, sniegtot starptautiskos pakalpojumus, subsidēt iedzīvotāju telefonu abonēšanas maksas.
Eiropas Savienība nosaka regulējošo režīmu elektronisko komunikāciju pakalpojumu jomā. Ir noteiktas prasības, kas dalībvalstīm jāievēro, piemēram, veicot telekomunikāciju pakalpojumu licencēšanu, pakalpojumu cenu (tarifu) regulēšanu un nacionālo numerācijas un frekvenču resursu plānošanu.	Latvijas likumdošanā ir pārņemti galvenie ES elektronisko komunikāciju pakalpojumu sektoru regulējošās likumdošanas pamatprincipi, taču pilnīga atbilstība tiks nodrošināta līdz iestāšanās brīdim ES.	ES noteikumiem atbilstoša elektronisko komunikāciju pakalpojumu regulēšana būs izdevīga telekomunikāciju uzņēmumiem, jo visiem telekomunikāciju tirgus dalībniekiem tiks nodrošināti vienādi spēles noteikumi. Ieguvēji būs arī telekomunikāciju pakalpojumu izmantotāji, jo tiks aizsargātas patērētāju tiesības un garantēta pakalpojumu kvalitāte. Ikvienam Latvijas iedzīvotājam tiks garantēts noteikts telekomunikāciju pakalpojumu minimums par pieņemamu cenu. Tas tiks panākts, realizējot tā saukto universālā telekomunikāciju pakalpojuma principu. Saskaņā ar šo principu, telekomunikāciju uzņēmumam tiek uzlikta saistības nodrošināt ikvienam valsts iedzīvotājam minimālo pakalpojumu apjomu. Gadījumos, kad universālā pakalpojuma sniegšana ir komerciāli neizdevīga, valsts var kompensēt telekomunikāciju uzņēmumam radušos zaudējumus. Tiks izstrādāts vienots telefonu numerācijas plāns, kas ļaus iedzīvotājiem orientēties numerācijas sistēmā neatkarīgi no ES valsts, kurā viņš konkrētā brīdī atrodas. Piemēram, numurs 118 ir izziņas, ko sniedz publiskā tīkla operators, numuri, kas sākas ar 8, ir bezmaksas utt.	Elektronisko komunikāciju pakalpojumu regulēšana varētu būt neizdevīga telekomunikāciju uzņēmumiem, kas vēlētos darboties brīvās konkurences apstākļos. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai ir jānosaka operatori ar būtisku ietekmi telekomunikāciju tirgū, līdz ar to tiem tiks pielietots stingrāks regulēšanas režīms.
Eiropas Savienībā pakāpeniski tiek liberalizēts pasta pakalpojumu tirgus. Noteiktas prasības, kas dalībvalstīm jāievēro, lai nodrošinātu pasta pakalpojumu kvalitāti un minimālo apkalpojumu pieejamību ikvienam patērētājam par pieņemamu cenu.	Līdz iestāšanās brīdim ES Latvijā pasta pakalpojumu tirgus tiks daļēji liberalizēts (apjomā, kas saskaņā ar ES likumdošanu).	Ieguvēji būs pasta pakalpojumu izmantotāji, jo konkurences rezultātā varētu samazināties pasta pakalpojumu cenas, un ikvienam tiks nodrošināta noteikta apjoma pakalpojumu pieejamība par pieņemamu cenu.	Pasta pakalpojumu tirgus liberalizācijas sākumposmā varētu palielināties pasta pakalpojumu tarifi lauku apvidos.

Nākamajā numurā par kultūru un audiovizuālo politiku.

Vārkavas pagastā

■ NEAPMIERINA VALSTS NOSTĀJA PRET PAŠVALDĪBĀM. Saeimas apstiprinātie likumi un valdības pieņemtie noteikumi uz pašvaldību pleciem uzlikusi pārmērīgi smagu nastu, uzskata Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Arturs Štagars. Pēc viņa domām, tieši pašvaldībām tagad jāpilda partiju pirmsvēlēšanu solījumi, kuru īstenošanai finansējums valsts budžetā netika piešķirts.

Visai sāpīgi pašvaldības skar izmaiņas noteikumos par savstarpējiem norēķiniem, ko valdība apstiprināja šī gada 3. martā jau pēc valsts budžeta apstiprināšanas. Maksa par vienu vispārīgizglītojošās skolas audzēkni, kas mācās kaimiņu pašvaldības skolā, 126 latu vietā šogad būs 145 lati. Maksa par vakarskolas audzēkņu izglītošanu palielinājusies no 60 līdz 120 latiem, par pirmsskolas izglītības iestādē ievietoto bērnu 346 latu vietā būs jāmaksā 400. Arī viena piecus un sešus gadus veca bērna sagatavošana skolai maksās 350 latus gadā. Vārkavas pagasta padomei sakarā ar izmaiņām savstarpējos norēķinos nāksies budžetā paredzēt šim nolūkam par vairākiem tūkstošiem latu lielāku summu. Tā kā pašvaldības budžets vēl nav apstiprināts, deputātiem nāksies lemt, no kurām sadaļām nepieciešamos līdzekļus ietaupīt.

No pašvaldības budžeta nāksies rast līdzekļus arī garantētā minimālā ienākumu (GMI) līmeņa nodrošināšanai pagasta mazturīgajiem iedzīvotājiem. A.Štagars uzskata, ka šo naudu valdībai vajadzēja vispirms ieskaitīt pagasta kasē un tikai pēc tam pašvaldībai uzlikt par pienākumu sadalīt mazturīgajiem. Pašlaik Vārkavas pagasta padomes deputātiem nāksies izvērtēt līdzšinējos sociālo palātu piešķiršanas principus. Iespējams, ka no vairākiem pabalstu veidiem nāksies atteikties.

Pašvaldības vadītāju uztrauc arī tas, ka joprojām nav pieejama informācija par Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fonda piešķirtajiem asignējumiem.

Preiļu novadā

■ LABO NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMU. Šī gada oktobrī pilnībā jābūt izstrādātam Preiļu novada teritorijas plānojumam. Tā pirmā redakcija bija gatava jau pagājušā gada novembrī. Pēc janvārī notikušās sabiedriskās apspriešanas teritorijas plānojuma darba grupa ir apkopojusi jautājumus, kas vēl jāatrisina un jāiekļauj turpmākajā plānojumā. Darba grupa uzskata, ka jāatrisina jautājums par dzīvnieku kapsētām, jāizdala rekreatīvās zonas, pilsētas teritorijā jāiekļauj bijušās «Agroķīmijas» teritorija. Saņemts priekšlikums labiekārtot Preiļu parka diķus, paplašināt ūdens laukumu pie staļa, vēsturiskajā vietā ierīkot peldvietu. Tādas būtu nepieciešamas arī Dovalas un Limankas ezeru krastos. Risinājumu gaida mazdārziņu problēma pie Preiļu pilsētas parka, jānoskaidro reālā situācija arī par to, vai novada teritorijā visās mājās ir pieslēgta elektrība.

■ PIEŠKIR PASTĀVĪGĀ LIETOŠANĀ ZEMI. Dome piekritusi piešķirt divām personām pastāvīgā lietošanā ar izpirkšanas tiesībām no brīvo valsts zemju platībām vairākus zemes gabalus – 3,3 hektārus Aizkalnes pagasta centrā un 12,8 hektārus Preiļu pagasta centrā. Abos gadījumos zeme ņemta zemnieku saimniecību paplašināšanai.

■ BUDŽETĀ BŪS NAUDA DONORU ATBALSTAM. Deputāti piekrituši atbalstīt Latvijas Sarkanā Krusta Preiļu rajona komitejas priekšsēdētājas Viktorijas Upenieces lūgumu un šī gada domes budžetā paredzējuši iekļaut summu 554 latu apmērā piemaksām asins donoriem.

Vārkavas novadā

■ NOLEMJ REMONTĒT KULTŪRAS NAMU. Vārkavas novada domes sēdē izskatīts jautājums par Rožkalnu kultūras nama remontu. Deputāti pieņēma lēmumu, ka kultūras namā nepieciešams veikt griestu un logu remontu.

■ APSTIPRINA NOVADA KULTŪRAS CENTRA VADĪTĀJU. Novada domes sēdē deputāti kultūras centra vadītājas amatā apstiprināja Moniku Livdāni. Uz kultūras centra vadītājas amatu novadā bija izsludināts konkurss. Tika pieņemta viena kandidatūra. Monika Livdāne apstiprināta amatā, sākot ar 2003. gada 24. februāri. Apstiprināts arī novada kultūras centra nolikums.

SĪĻUKALNA PAGASTĀ

Akcijas otrajā gadā

Jau otro gadu pēc kārtas «Novadnieks» reizi mēnesī dodas uz kādu no pagastiem apciemot invalidus un vientuļus vecus ļaudis. Šajā laikā esam tautājuši ceļu uz desmitiem māju, klausīnājuši pie svešām durvīm, stāvējuši pie paralizētu cilvēku gultām. Uzklusātas tuvinieku bēdas, dzirdēti invalidu dzīves stāsti. Un traģēdijas.

Šajā laikā iezīmējusies kāda noteikta aina, varētu pat teikt – klasifikācijas grupa. Invaliditātes gultā lielākoties atrodas bijušo kolhozu slaucējas – ar smagā darbā deformētām gūžām, kauliem, paralizēti mehanizatori un laukstrādnieki. Caurvēji, slapjas kājas, vibrācija, smagas nastas un nēši, roku darbs sapostījis sievietes un vīriešu veselību.

Otru lielu invalidu grupu veido tie, kas dzērumā pakļuvuši zem automašīnām, paši izraisījuši avārijas, apsaldējušies vai kādā citā veidā reibuma dēļ sabojājuši veselību.

Samērā lielu grupu sastāda garīgi slimi cilvēki, un arī starp viņiem ir tādi, kas liktenīgo traumu guvuši darbā un pēc kuras cietušais «norakstīts» un atstāts tuvinieku ziņā.

Kopumā invalidu stāvoklis ir smags. Viņiem trūkst nepieciešamās informācijas par likumdošanu, par lēmumiem vietējā pašvaldībā, par palīdzību sagādāt un to iespējām. Bez tam lauku apvidos invalidiem nav nevienas sabiedriskas organizācijas, kurā viņi varētu saņemt savstarpēju palīdzību, apmainīties ar derīgu informāciju un gluži vienkārši – cilvēciski kontaktēties. Skumji, ja invalidiem, lai no sava pagasta nokļūtu pie ārsta Preiļos, no savas nelielās pensijas jāmaksā pieci lati vedējam, bet tajā pašā laikā pagasta padomes mašīnas vismaz reizi nedēļā noteikti ierodas rajona centrā.

Turpinot šo akciju, smalki iepazīti arī pagastu sociālie darbinieki. Dažā labā tāda nemaz nav. Vienā otrā pagastā sociālais darbinieks tikai aptuveni māk izstāstīt, uz kuru pusi meklējama invalīda dzīvesvieta. Esam maldījušies pēc nepareizi sniegtām ziņām. Esam dzirdējuši deklarējam, ka nav laika apmeklēt katru invalīdu, ja kādam kas vajadzīgs, lai pats dodas uz pagastmāju.

Bet ir arī tādas pašvaldības, kurās sociālais darbinieks ir lietas kursā par savu darbu. Pie šādiem patīkamiem izņēmumiem pieder arī Sīļukalna pagasts. Pirms pāris mēnešiem sociālās darbinieces pienākumi uzticēti bijušajai feldšerei **Zojai Slūkai**. Viņa vienlaikus vada arī pagasttiesas darbu. Zoja aktīvi uzsākusi apzināt sava pagasta invalīdus. Līdz šim pagastā pastāvēja tikai novecojis un neprecīzs invalīdu saraksts. Sociālās apdrošināšanas iestādes invalīdu sarakstus mēdz turēt lielā slepenībā un kā valsts noslēpumu neizpaust pagastu darbiniekiem. Arī ar šo faktu nevienā vien vietā nācies sastapties. Zoja Slūka saka, ka arī viņai nāksies domāt, kā tikt pāri šai birokrātijas barjerai un izveidot pilnīgu slimo cilvēku sarakstu.

Sociālā darbiniece pavadīja braucienā pa Sīļukalna pagastu, cilvēki viņu pazina, un arī pati Zoja Slūka bija ļoti informēta par invalīdu dzīves apstākļiem un viņu problēmām.

Bez vecāku padoma

Mājām, tāpat kā cilvēkiem, ir savs nolemtais liktenis. Par šīm, arī pašlaik brašo izskatu saglabājušajām ēkām un istabām, atliek izteikt tikai nožēlu. Jauno un izskata ziņā simpātisko puīšu veselības stāvoklis, kuru šeit nav ētiski raksturot vārdiem, neļauj viņiem pilnvērtīgi saimniekot. Delikāti izsakoties, — pietrūkst tēva un mātes padomiņa. Šodien par to vairs nav kam pajautāt, jo kapu kalnā labi sen atpakaļ ir devusies māte, bet pirms gada – arī tēvs. Acimredzot, visiem pieciem dēliem un meitai, citam pēc cita nākot pasaulē, vecāki neprata novērtēt četru dēlu veselības stāvokli. Sevišķi tas pasliktinājies pusaudžu gados. Kamēr viņus saturēja ģimenes ligzda, tikmēr raižu nebija. Tagad viņi palikuši vieni.

ANDRIM ir 31 gads. Uzņēmies, kā pats saka, būt par vadītāju brāļiem. Viens galvenais taču esot vajadzīgs. Valdis ir četrus gadus jaunāks. Abus brāļus izdodas sastapt mājās. Juris esot slimnīcā. Tur viņam ārstēšana iznākot bieži, jo «dzirdot balsis». Ivars esot kaut kur projām. Brāļi jautājoši viens uz otru skatās, — no kurienes gan pienākušas pēdējās ziņas par jaunāko brāli? Bet Viktoram invaliditātes grupas gan neesot nemaz. Taču viņš ne sevišķi godīgs. Pārreģistrējies meža gabalu kā savu īpašumu, pārdevis kokus, brāļiem neticis ne lats. Par šīm nevisai likumīgajām izdarībām lietas kursā ir arī sociālā darbiniece Zoja Slūka. Raižu viņai ar šīs mājas iedzīvotājiem visai daudz. Puīši sūrojas, kamēr Andris ārstējies slimnīcā,

nozags zirgs, gov, tehnika. Zirgs pēc tam atgriezts, bet gov, ne. Palikuši bez piena un citiem produktiem, ko laukos dod gov. Brāļiem iedomātais vainīgais zināms. No sauc uzvārdu. Tikai policija neģribot to likt tiesas priekšā.

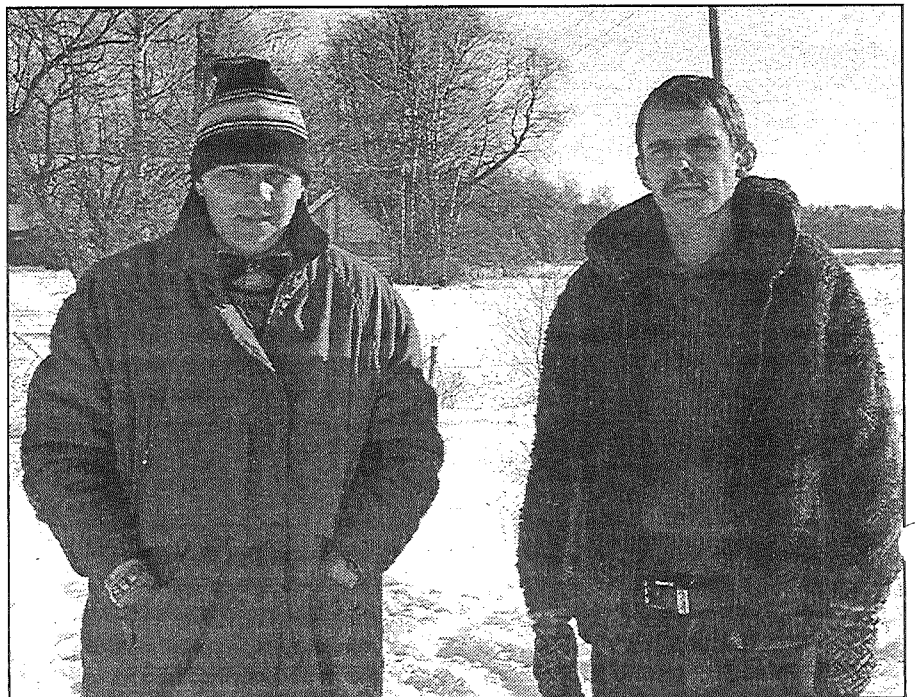
Kāda no kaimiņiem puīšiem iecelta par aprūpētāju. Kā viņa palīdz? Atnāk un izbar, vaļširdīgi stāsta brāļi.

Andrim problēmu nav. Dzīve esot bez vainas. Stāsta, ka nokrāsojis griestus, uzlīmējis jaunas tapetes, ielicis jaunus ārējos logus. Audzē kartupeļus. Vasarās palīdzot kaimiņiem. Nāksot laiks un apprecēties. Ģribot adoptēt kādu bērnu. Priekš kam? Nu tak, lai palīdzētu darbos, neba naudas dēļ. Ko tāds mazs palīdzēs? Tāpēc jau ģribot ņemt kādu 10-15 gadus vecu puiku, kurš varētu ravēt, palīdzētu sienu vākt.

Bet VALDIM problēma noformulējama skaidri jo skaidri. Trūkstot «paikas», proti, ēdiena. Teiktais sadusmo vecāko brāli. Vai tad katru dienu var ēst tikai desas?

Šodien rītā zupa bija? Bija. Valdis mēģina turēties pretī, ka vajadzīgs kāds taukums. Brāļu starpā izceļas dusmīga vārdu apmaiņa. Kam te vienmēr teikšana, un kas piekāpjas, redzams uzreiz. Ar nelielu invaliditātes pensiju grūti iztikēt. Sevišķi tādiem, kas neprot pirkstos apgrozīt katru santīmu.

Kāpēc šajā ģimenē ir slimi četri brāļi? Tāpēc, ka mūsu tēvs dzēra, ilgi nedomādams atbild Valdis. Tas, par kuru šie vārdi teikti, guļ kapos, un nav kam pajautāt. Taču skaidrs, ka pagasta padomes sociālajai darbiniecei šeit risināma ļoti sarežģīta situācija. Likumdošanā šādiem gadījumiem paredzētā darbība reglamentēta skaidri – jānosaka rīcībnespēja. Kā to reāli izdarīt, viņai trūkst padoma. Šim lēmumam jāseko attiecīgai darbībai, bet tas varētu smagi ietekmēt jaunos puīšus, kuri joprojām dzīvo savu vecāku noteiktajā laucinieku ritmā, savā mājā, ar savām cerībām un idejām.

● Andrim (no kreisās) patik būt par istu džentlmeni. Pirms fotografēšanās uzseja tauriņu, uzlika rokassprādzi. Abi ar brāli Valdi bija priecīgi par iespēju iekļūt avīzē.

Liktenīgais gājiens pēc sivēna

Pirmās grupas invalīde **MARIJA UPENIECE** ir sievietē pusmūžā. Viņas dzīve kā ar cirtieni pārrauta divās daļās. Nekad vairs nebūs tā, kā bija līdz Tam. Un Tas vairs nav atsaucams, pagriežams savādāk, novēršams, vai aizmirstams.

Tas bija viņas dzimšanas dienas vakars pirms diviem gadiem. Meita centās atrunāt, gribēja, lai māte šajā vakarā nesteidzas izdarīt to, kam laika pietiktu arī turpmākajās dienās. Tomēr Mariju it kā kaut kas dziļus dzina ceļā pēc sarunātā sivēna.

Viņa gāja. Bet pēc tam vairs nebija nekā. Kad pamazām bija apjēgusi, ka svešās sienas ir slimnīcas sienas un svešie ļaudis – dakteri, tuvinieki viņai veda rādīt fotogrāfijas. Tē ir tavs dēls. Bet šī — māja, kurā tu dzīvo. Stundām stāstīja par to, ko viņa kādreiz strādāja, kā dzīvoja, ko darīja, kas ir mājās. Un kas ar viņu noticis. No tā, ka viņai tajā septembra pēcpusdienā

uzskrēja virsū automašīna ar piedzērušu autovadītāju pie stūres, viņa neatcerējās nenieka.

Kad slimnīcā man teica, ka lauza gūža un sarautas saites, sabojātas rokas, es nezina, kā tas noticis. Domāju, ka mani varbūt gov, parāvusi pie zemes. Prasīju, kāpēc nevaru staigāt, kas ar mani ir. Pagāja mēneši, kamēr sāku atgūt apjēgu, atceras sakropļotā sievietē.

Atmiņas zaudēšana smagas traumas gadījumā un pēc tam laimīga atjēgšanās ir intriģējoša tikai ziepju operās. Dzīvē tas ir daudz skaudrāk, nelabojamāk un ar smagām sekām. Kādreiz veselīgā sievietē, kura nebija slimojusi pat ar gripu, avārijas rezultātā ir zaudējusi pārāk daudz. Un patlaban arī daļu no ticības, ka stāvoklis varētu mainīties uz labo pusi. Bet vainīgais? Vispirms bija nožēla un solījumi rūpēties par cietušo. Apmaksāja apdrošināšanas polisi. Bet ar to arī visas rūpes beidzās.

Marija dzīvo kopā ar savu meitu. Viņa uzņēmusies rūpes par nevarīgo māti, kā arī cīnās par pašu un mazā dēliņa eksistenci. Pazīst smagu darbu, audzē un kopj lopus. Bez vīrieša spēka grūti iztikēt. Diemžēl tas vīrietis, kuram šajā mājā būtu jāuzņemas viss sadzīves un izdzīvošanas smagums, pārāk bieži mēdzot ieskatīties glāzē. Materiālā ziņā mātei palīdz arī dēls, kas dzīvo citur. Tomēr māte paliek māte, viņa skumst, ka dēlam tādējādi samazinās līdzekļi, kas būtu vajadzīgi savas ģimenes nodibināšanai. Viņai pašai noteikta visai maza pensija 50 latu apmērā. Līdz ar to liegta iespēja saņemt pilnvērtīgu ārstēšanu – rehabilitācijas centra pakalpojumus, zāles, procedūras, bagātīgu uzturu, vitamīnus. Un pat transporta izmaksas ārsta apmeklēšanai Preiļos ir pārāk dārgas – vedējs gribēs saņemt vismaz piecus latus. Braukt autobusā Marija nespēj.

● Sīļukalna pagasta padomes sociālā darbiniece Zoja Slūka (no kreisās) labi pārzina savu aprūpējamo dzīves apstākļus un veselības stāvokli. Šajā reizē viņa ieteic Marijai Upeniecei nekaitrēties un pieteikties par līdzbraucēju vismaz tajās dienās, kad pagasta padomes automašīna dodas uz Preiļiem.

● Teklai Pastarei (no kreisās), pirmās grupas redzes invalīdei joprojām tā laime dzīvot savās tēva mājās, kur aizritējis viss viņas mūzs. Par viņu nesavtīgi rūpējas māsa Genovefa Bernāne.

Labi notīrīts un vēl stingrs ziemas ceļš pāri marta saules žilbināta sniega klajumiem izlokās cauri meža stūrim un ievēd klusās lauku mājās. Abas šo māju iemītnieces, **TEKLA PASTARE** un viņas māsa **GENOVEFA** gan stāsta, ka esam kļūdījušies, un ka tas nav vis mežs, bet n Stirmienes purvs, kurš ziemeļrietumu virzienā stiepjas līdz pat Madonas rajonam un vēl tālāk. Bagāts ar dzērvenu ogām. Tikai sen jau pa viņām zināmajām taciņām staigā citi ogotāji, jo tāda tekalēšana ap ciņiem pa spēkam jauniem un lokaniem. Ogu laikā šeit esot gana svešu jaužu, čaklākie ar dzērvenēm papildinot ģimenes budžetu.

Istabā ciemiņu teikto labudienū rāmā balsī atņem uz gultas sēdošā sirmgalve, līdzīga simtiem tādu pašu citu vecmāmiņu, — ar brillēm uz acīm un adīkli rokās. Un tomēr šis izskats ir mājīgs. Istenība ir tāda, ka Tekla atzīta par pirmās grupas redzes invalīdi un jau gadus divdesmit apkārtējā pasaule viņai tinas tumsā. Pirmajos gados vēl spējusi saskatīt kontūras, atšķirt priekšmetus, redzējusi, kad id saule un ir dienas gaisma, kad vakars. Pēdējos desmit gados redze zaudēta pilnībā, pasaule ieslīgusi melnā tumsā. Diena vai nakts vairs neko nenozīmē, tās atšķiramas tikai pēc tā, ka mājā iestājas naktsmiers.

Kā viņa zaudējusi redzi? Sirmgalve nevar konkrēti atbildēt uz šo jautājumu. Viņa atceras, ka tad, kad konstatēts redzes bojājums, ārsti stipri bāruši par to, ka nav pametusi kaitīgo darbu fermā. Strādājusi par slaucēju. Govis atradušas turēšanai nepiemērotos apstākļos, vecās kūtiņās, bez ventilācijas, bez logiem. Gaisā, acimredzot, bijusi pārāk stipra amonjaka koncentrācija, kas postoši ietekmējusi viņas redzi. Acis bieži sajūtusi graušanu. Izskaloju un strādāju tālāk, viņa atceras.

Tagad sirmgalvei ir 77 gadi. Pirms deviņpadsmit gadiem kapu kalnā aizvadījusi dzīvesbiedru. Dieviņš savus bērnus nebija lēmis, tāpēc tagad galvenais balsts un palīgs māsas Genovefas dēls ar savu ģimeni. Māsa pārcēlās uz dzīvi pie Teklas, kad viņa sāka kļūt neredzīga. Māsas dēls dzīvo netālu savā mājā, bet uzņēmies visus darbus, kas abām sirmgalvēm nav pa spēkam. Tekla ir pilnīgā atkarībā no savas māsas, un viņa ir neredzīgās sievietes acis, rokas un kājas. Ēdiena sagatavošana, pasniegšana, balstoša roka, pārvietojoties pa istabu. Veselam cilvēkam pat grūti apjaust, cik daudz problēmu neredzīgajam var radīt ikdienišķas lietas un darbī-

bas. Regulāri jālieto arī acu pilieni, bez tiem zem plakstiņiem grauz un sāp. Bet brillēs, tās vairs tikai ieraduma pēc. Kādreiz izrakstītas, bet laīkam nav bijis pareizais stiprums, viņai no brillu nēsāšanas tikai reibusi galvā un vairāk nekā. Taču ierastas, un vairs neģribas noņemt.

Istabas klusumā atskan balss krievu valodā — pulkstenis ir divpadsmit dienā. Laiks šādā veidā tiek paziņots ik pēc stundas. To dara mehāniska ierīce pulkstenī, kas speciāli paredzēts neredzīgajiem. Tekla Pastare stāsta, ka iepriekšējos gados pie viņas pa reizi ieradusies pārstāvi no Neredzīgo biedrības, kas darbojās Rēzeknē. Atvests šis pulkstenis, radiouztvērējs, arī baltas krāsas spieķis, visā pasaulē pieņemta zīme, kas apliecina, ka tā nēsātājs ir neredzīgs. Bet tagad biedrības vādītājs nomiris, un cits neviens neatbrauc, stāsta invalīde.

Sirmgalve laiku īsina adot. Kā tas iespējams, neredzot ne adatas, ne valdziņus, neslēpjām izbrīnu. Teklai šāds jautājums nav saprotams. Man taču rokas ir, viņa atbild. Pirksti ir jūtīgi un atšķir valdziņus, bet ja vajag, viņa paprasa Genovefai, lai nāk palīgā ar padomu. Tomēr ar papēža noraukšanu tiek galā pati. Rokas nav zaudējušas to veiklību, kas iegūta agrā jaunībā, kad viņa darinājusi jaukus izšuvumus, arī audusi. Sienas sega, spilvendrāna, gultas pārklājs vēl tagad liecina par viņas māku. Vairbūt arī toreizējā piepūle kaitēja acīm, jo nekāda lāga apgaismojuma nebija, skumji saka Tekla. Bet ļoti patīcis, dzīvojot tepat, šajā tēva un mātes mājā, to izdaiļot. Viņa labi orientējas mājā, pagalmā. Kā tad es nezināšu, saka, te taču visu mūžu esmu dzīvojuši, zinu, kur katra lieta stāv.

Nereti garlaicību īsināt palīdz kaimiņi. Tekla viņus pazīst pēc balss. Daudz vērtīgāk nekā redzīgie ieklausās teiktajos vārdos, izrunājas ar visiem, labi atceras un tāpēc ir zinoša par apkārtnes notikumiem, kaut arī tajos nav bijusi klāt, nedz arī redzējusi. Izstāsta, ka šoziem ceļš vienu reizi notīrīts, labi, ka «stingra ziema» un neputina. Pie viņas mēdz atskriet arī mazie kaimiņu bērni, līdznesdami gaišus smieklus un jautrību. Priecājas, ka pa reizei tiek aizvīzīnāta līdz baznīcai.

Aizvainojumu neredzīgā sirmgalve tomēr glabā pret vietējo varu. Vairākus gadus pēc kārtas esot lūgusi piešķirt malku, taču nekā. Tomēr pagasta padome apmaksā viņas aprūpēšanu. Kaut arī summa ir neliela, tikai pieci lati mēnesī, tomēr tas liecina, ka viņa nav aizmirsta.

Pārceļšos uz pansionātu un apprecēšos

Humors un jautrība sprēgāt sprēgā **MONIKAS UPE- NIEKAS** valodā, pati viņa izstāro enerģiju un dzīvesprieku. Tāda viņa bijusi visu mūžu. Stipra sieviete, kura kādreiz, smagās piena kannas ratos cilādama, nedomāja, ka deldē savu veselību. Bet tā nebūt nebija neizsīkstoša. Veselība un spēks pazudis uz neatgriešanos, bet ar humoru viņa cenšas uzveikt melnās domas.

Esmu izlasījusi visus rakstus par invalīdiem un vecajiem ļaudīm, saka Monika, kad iepazīstoties stādāmiem priekšā. Viņu ļoti interesē, kā dzīvo viņas paauzdes cilvēki. Patīkot «Novadniekā» lasīt arī par jaundzimušajiem, prieks, ka bērniņi dzimstot.

Nu ko es, meiluo, varu pastāstīt par sevi, kamēr spēks bija, tikmēr bija labi. Jau divdesmit piecus gadus esmu viena, vīrs nomira. Bet to taču nevar aptvert, cik ātri pagāja šis laiks, viņa stāsta. Labi cilvēki palīdz, kaimiņi — Jāņa un Kārļa Slūku ģimenes. Apstrādā dārzu, aizved pie ārsta. Reizēm viņa pasūta kādu pirkumu arī pašniecei.

Šoziem janvārī Monikai apritēja 79 gadi. Viss mūzs pavadīts darbā. Deviņus gadus kopta māte, kura bija uz vietas guloša slimniece. Vajadzēja gan kolhoza darbā iet, gan vājnieci diendienā cilāt, gan mājas darbus paveikt. Tagad knapi varot pārvietoties, un visvairāk veselība sagrauta tajos trīspadsmit gados, kad strādājusi par piena savācēju. Katru dienu sacelt ratos pa 40 kannām ar pienu, tur bija, ko turēt. Dažreiz krampis sarāvis kāju. Tā, ka ne kannu zemē mest, ne līdz ratiem uzstīvēt. Kad piens bija nogādāts līdz lielceļam, pa kuru kursēja savācējmašīna, diena ar to nebeidzās. Atpakaļbraucienā vajadzēja izvadīt un izdalīt vājpienu. Tagad mediķi secinājuši, ka ķermenī no smaguma cilāšanas izstāpītas un deformētas visas locītavas, visi locekļu savienojumi. Sāp rokas, sāp kājas, streiko sirds. Sabeigta mugura.

● Ja es paļautos grūtsirdībai, nekas labs nebūtu, ir pārliecināta Monika Upenieka. Un pajoko savā manierē, sak, publicēsiet avīzē manu fotoattēlu, varbūt kāds precinieks vēstuli atsūtīs.

Bet samaksa dažu labu mēnesi bijusi tikai seši rubļi. Līdz ar to tagad arī pensija ir visai maza, liela daļa no tās tiek tērēta zālēm. Bet vecumdienām iekrāto naudiņu, Monikas vārdiem runājot, «pajēma mūsu Repšeits».

Līdz šim sirmgalve vēl spējusi tikt ar sevi galā, turējusies pie savas mājas, kur aizvadīti laulības gadi ar vīru. Tagad viņa tīri saimnieciskā balsī saka, ka laikam tomēr jāpārceļas uz dzīvi pansionātā, pie citiem vecajiem. Tur varēs apprecēties, viņa joko. Bet šķelmībai cauri skan arī kaut kas cits, — sāpes par vientuļo sievietes mūžu pēc tam, kad vīram uz nāves gultas bija solījusi nekad vairs neprecēties. Nopirktajā mājā ar vīru nodzīvojuši tikai deviņus gadus. Dzīvesbiedru pieveikusi nedziedināma slimība.

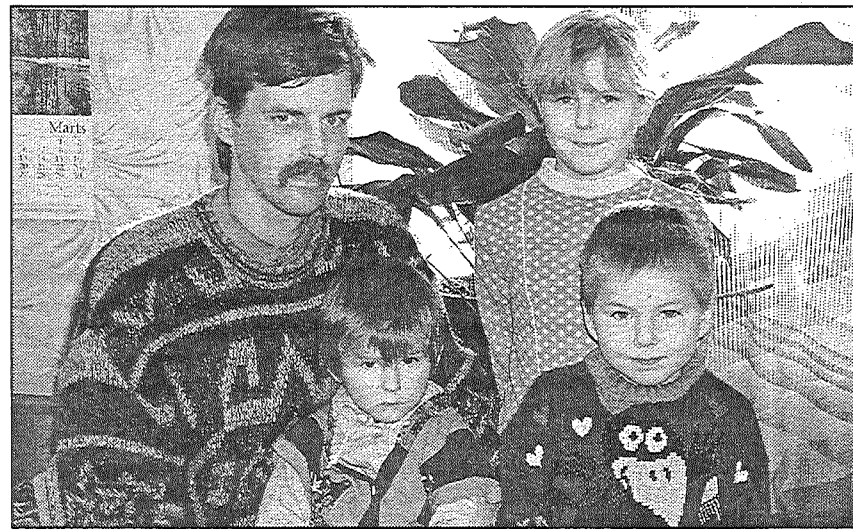
Visādi gājies. Kad klājies gaužām slikti, apņēmies, — nu gan vairs neatteikšu preciniekiem, kuru viņai arī atraitnes godā nav trūcis. Kad apstākļi mainījušies uz labo pusi, arī domas kļuvušas citas, — kam gan man jāprecas? Tāpat labi. Asprātīgais stāstījums izsauc smieklus. Bet viņa saka, — naktī pati sevi kad to visu sadomājos,

smejos pa stundai.

Pamazām istabā sarodas tie, ar ko Monikai tagad visbiežāk iznāk būt kopā. Palīdzē Ingrīda, ar kuru pagasta padomei noslēgta vienošanās par vientuļnieces aprūpi, un četrkājainā mazulīte Čiepiņa, suniņš, kas no saimnieces neģrib atstāties ne soli. Ingrīda stāsta par saviem pienākumiem — atnākt reizi trijās četrās dienās, sagādāt produktus no veikala, sanest istabā ūdeni, malku, izmazgāt grīdas. Kad saimniece vēl turēja kādu lopīņu, palīdzēja tos apkopt. Tagad govš šajās mājās nav. Pagalmā rosās vīrieši, kas no šķūņa nes sienu un krauj ragavās promvešanai. Monikas brālis ar palīgiem atbraucis pēc siena, kas saimniecei palicis vēl no iepriekšējām vasarām.

Apkārtne redzamas tuvākas un tālākas mājas, diemžēl tukšas. Kaimiņu te neesot. Nomira, un mājās vairs nav iedzīvotāju, stāsta Monika. Ja ar mani kas atgādātos, tā arī paliktu guļot, jo nav kaimiņu, kas ienāktu paskatīties, par skaudro šodienas lauku realitāti skumst sirmgalve.

Spēku dod ģimene

● Ilvara Daidera lielākais lepnums un prieks ir bērni: meita Sintija, dēli Agris un Austris. Viņi dod spēku strādāt un aizmirst par nedienām.

DAIDERU ĢIMENE: **ILVARS** ar sievu **AIJU** un bērniem **SINTIJU**, **AGRI** un **AUSTRI** izveidojuši savu mazo, silto pasaulīti, kurā pietiek mīļuma, labestības un arī darba. Aiju savulaik sabalzināja Vidzemes puisis, bet Ilvaru — sievas stāstītais par viņas dzimto pusi Si-

lūkalnā. Un tā Liezēres pakalnus ģimene apmainīja pret šejienes līdzenumiem. Reizēm Ilvars saskumst pēc ezeriem, kuri bija pie viņa mājām, bet daudz sapņot nav vaļas. Ar tikpat zilām acīm kā eze-

toru. Viņš audzē lopīņus, kopj zemi, remontē māju. Tomēr algotā darbā iekārtoties nav cerību. Vietējā pagastā piemērota darba nav, bet apgūt citu profesiju acs bojājuma dēļ nav cerību.

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Pērn Latvijā reģistrēti 216 jauni motocikli

Pagājušajā gadā Latvijā kopumā reģistrēti 216 jauni motocikli. Populārākā jauno motociklu marka bijusi *Kawasaki* ar 59 reģistrētiem motocikliem, seko *Yamaha* ar 35 motocikliem un *Suzuki* ar 31 reģistrētu motociklu.

Leģendārais ASV motociklu ražotājs *Harley Davidson* pērn Latvijā reģistrējis 10 motociklus, *Honda* – 16, bet *BMW* – 11 motociklus.

«Autoinfo»

Nepilngadīgo likumpārkāpēju skaits rajonā samazinās

Statistikas dati liecina, ka Preiļu rajona policijas pārvaldē pagājušajā gadā reģistrēti 65 nepilngadīgo personu izdarītie noziedzīgi nodarījumi. Starp visiem rajonā reģistrētajiem likumpārkāpējiem 12 procenti ir nepilngadīgie. Pērn, salīdzinot ar 2001. gadu, šo personu bijis par 15 mazāk.

Pagājušajā gadā ievērojami samazinājies nepilngadīgo personu izdarīto zādzību skaits. Ja 2001. gadā tika reģistrētas 46 zādzības, tad pērn vairs tikai 36. Tāpat mazāk bijis arī huligānisma gadījumu.

Ar bērniem un pusaudžiem, kuri jau ir izdarījuši dažāda rakstura noziedzīgus nodarījumus vai arī tādus var veikt, rajonā strādā četri policijas darbinieki – divi Preiļos un pa vienam Aglonas policijas iecirknī un Līvānu policijas nodaļā. Par pēdējā laika aktualitātēm «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona policijas pārvaldes nepilngadīgo lietu inspekcijas inspektore **Inga Zdanovska**.

— Statistika liecina, ka nepilngadīgo vidū likumpārkāpēju kļūst mazāk. Zēl, ka starp reģistrētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem parasti atkarojas vieni un tie paši uzvārdi. Kārtējo reizi nākas pārliecināties, ka ne jau policijas spējos vien ir palaidnīgo pusaudžu, kā saka, uzvest uz pareizā ceļa. Tādos gadījumos jāstrādā kopā ar ģimeni un skolu. Diemžēl mums bieži nākas dzirdēt – dāriet ar viņu, ko gribat, mēs vairs netiekam galā.

Daudzi mūsu «klienti» ir ļoti pārliecināti, ka par viņu nodarījumiem neviens neuzzinās. Taču viņiem derētu zināt, ka izmaiņas Administratīvo pārkāpumu ko-

deksā uzliek mums par pienākumu par vairākiem pārkāpumiem, ko veikušas nepilngadīgas personas, ziņot skolai vai darba vietai. Tā, piemēram, ir tad, ja pusaudzis pieķerts sabiedriskā vietā alkohola reibumā, vai ja viņš ir veicis huligāniskas darbības. Sarunās ar pusaudžiem esam noskaidrojuši, ka no šādas informācijas daudzi baidās.

Par lielu problēmu pēdējā laikā skolās ir kļuvuši mobilie telefoni – prestižas, modernas un iekārojamas mantijas. Taču bērni ir neuzmanīgi pret savām mantām. Mobilie telefoni bieži tiek aizmirsti mācību kabinetos, garderobēs vai nepieskatītā skolas somā. Ļoti bieži rezultāts ir sekojošs – telefons tiek nozagts. Šādus notikumus nākas reģistrēt policijā bieži, taču ne vienmēr spējam vainīgo noķert un nozagto mantu atdot īpašniekam.

Protams, ja ģimenes rocība atļauj, nevienam nav liegts pirkt un ņemt uz skolu mobilo telefonu. Taču šāda manta ir jāprot arī pašam glabāt un sargāt. Bez tam jūtama ievērojama atšķirība starp bērnu vērtību izpratni lauku un pilsētas skolās. Ja laukos nozagts viens lats skolniekam nozīmē kabatas naudu visai nedēļai, tad pilsētā dažs vienā dienā iztērē krietni vairāk.

Nepilngadīgie, kas ir policijas

● **Inga Zdanovska ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem Preiļu rajona policijas pārvaldē strādā jau trešo gadu. Viņa atzīst, ka darbā palīdz Daugavpils Universitātē iegūtā pedagoģiskā izglītība.** Foto: L.Kirillova

uzskaitē, pārsvarā izdara zādzības. Liela daļa no šiem pārkāpumiem ir krāsaino metālu zādzības, jo ir pavisam vienkārši atrast nepieskatītu mantu un savākt to, zinot, ka jebkurā gadījumā to varēs nodot krāsaino metālu uzpirkšanas punktā un saņemt naudu. Esam pārliecinājušies, ka pusaudži diemžēl neapzinās nozagto mantu patieso vērtību, ko īpašnieks neuzskata vis kā metāllūzņus, bet gan kā elektromotoru, tātad – daudzreiz dārgāk. It īpaši šādas pieredzes trūkst bērniem no sociālā riska ģimenēm.

Turpinās akcija «Izdzīvo, kas piesprādzējas!»

Vai topošajām māmiņām lietot drošības jostas?

Piesprādzēšanās ir svarīga jebkuram pasažierim, bet jo īpaši sievietēm grūtniecības laikā un bērniem. Grūtniecības periodā sievietes parasti pastiprināti rūpējas gan par savu, gan bērna drošību un veselību, bet nereti nenovērtē, ka šo drošības pasākumu skaitam noteikti jāpievieno arī piesprādzēšanās, braucot transportlīdzeklī.

Bieži kā arguments, lai nepiesprādzētos, tiek minētas bailes par nedzimušā bērna drošību. Šī problēma pasaulē ir ļoti plaši pētīta, un pētījumi rāda, ka nav drošāka risinājuma grūtnieces braukšanai automašīnā, kā pareiza piesprādzēšanās. Grūtniecības laikā sievietes kauli, muskuļi, iekšējie orgāni un auglūdens šķidrums, kurā atrodas bērns, sargā mazuli no dažādiem triecieniem un spējām svārstībām. Pētījumi ir pierādījuši, ka, pareizi piesprādzējoties, sadursmes brīdī bērns sie-

vietes vēderā praktiski nav pakļauts riskam. Mičiganas universitātes veiktajā pētījumā minēts, ka nepiesprādzētas vai nepareizi piesprādzētas grūtnieces pakļautas 5,7 reizes lielākam riskam zaudēt mazuli nekā tās, kas transportlīdzeklī piesprādzējas un dara to pareizi. Grūtniecības laikā drošības jostas apakšējā daļa jānovieto pēc iespējas zem vēdera izliekuma, savukārt augšējā daļa jānovieto starp krūtīm. Turklāt drošības jostai jābūt gludi un stingri nostieptai.

Neaizsargātākais pasažieris – bērns

Ceļu satiksmes noteikumi nosaka, ka transportlīdzekļos, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām, vedot bērnus, kuru augums nepārsniedz 150 cm, jālieto viens no šādiem drošības līdzekļiem:

■ bērnam jāatrodas viņa vecumam un svaram atbilstošā bērnu sēdekļī, kas ar drošības jostu

piesprādzēts pie pasažieru sēdekļa;

■ bērnam jābūt un viņa vecumam un svaram atbilstošā paliktņa un jābūt piesprādzētam ar drošības jostu.

Statistikas dati liecina, ka aizvadītajā gadā 263 bērni – pasažieri līdz 15 gadu vecumam – cietuši satiksmes negadījumos, bet septiņi bērni pasažieri gājuši bojā.

Salīdzinot ar 2001. gadu, pērn ceļu satiksmes negadījumos cietušo bērnu skaits pieaudzis par 28,3 procentiem. Diemžēl vairumā gadījumu bērni nav bijuši piesprādzēti un nav pārvadāti speciālajos bērnu sēdekļos.

Norvēģijā kopš 1988. gada pieņemti noteikumi, kas paredz, ka bērnus līdz 15 gadu vecumam neatkarīgi no to sēdvietas mašīnā ir jāpārvadā piesprādzēti. Savukārt bērnus līdz trīs gadu vecumam jāpārvadā bērnu sēdekļos. Pētījumi liecina, ka pirms šo noteikumu ieviešanas 50% bērnu Norvēģijā veda nepiesprādzēti.

POLICIJAS ZIŅAS

Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā no 3. līdz 10. martam reģistrēti 28 iesniegumi. No tiem 12 – huligāniskas darbības, zādzības – astoņas, viens ceļu satiksmes negadījums, divi tirdzniecības noteikumu pārkāpumi, viens noziegums ekonomiskās policijas jomā, kā arī viena laupīšana un viens ugunsgrēks.

Nozagta alumīnija radiatora sekcija

3. martā Līvānos no 1970. gadā dzimušajai Sandrai piederošās jaunbūves nozagta viena alumīnija radiatora sekcija. Vainīgo personu policija jau noskaidrojuši, ierosināta krimināllieta.

Preiļos turpinās automašīnu zādzības

4. martā Preiļos no kādas dzīvojamās mājas pagalma nozagta automašīna Audi-80 pelēkā krāsā. Tiek noskaidrots materiālo zaudējumu apjoms, notiek izmeklēšana.

Pazudis velosipēds

4. martā Preiļu autoostas ēkā pazudis sieviešu velosipēds zilā krāsā. Velosipēds piederējis 1961. gadā dzimušajai Anitai. Vainīgās personas tiek noskaidrotas.

Izsistas astoņas rūtis

Policijā saņemts iesniegums par to, ka 4. martā Aglonas pagastā 1964. gadā dzimušajai Marijai piederošajam dzīvojamajam vagoniņam, kurš novietots mājas pagalmā, nezināmi ļaundari izsītuši astoņas loga rūtis.

Līvānu tirgū atrastas nelegālas preces

Policijas darbinieki 4. martā konstatējuši, ka SIA «Runcis» tirgus teritorijā 1970. gadā dzimušais Valentīns automašīnas Opel Kadett bagāžas nodaļumā uzglabā dažādu marku cigaretes bez valsts noteiktā marķējuma (izņemtas 13 140 cigaretes) un 11 kilogramus cukura bez izcelsmi apliecinājumiem dokumentiem. Sastādīts administratīvais protokols un nosūtīts izskatīšanai valsts ieņēmumu dienestā.

Tajā pašā dienā SIA «Runcis» teritorijā kādā palīgtelpā tika atrastas dažādu marku cigaretes (18 880 gabali) un alkoholiskie dzērieni 56 litru apjomā bez valsts noteiktā marķējuma. Ierosināta administratīvā lietvedība.

Patvaļīgi cirsti koki
6. martā policijā saņemts iesniegums par to, ka Rudzātu pagasta saimniecības «Ozolsalas

mājas» mežā konstatēta patvaļīga augošu koku ciršana. Materiālais zaudējums – 2326,73 lati. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Nelikumīgi izmantoja elektroenerģiju

5. martā Līvānos tika konstatēts, ka 1946. gadā dzimušais Gunārs, apejot uzskaiti, nelikumīgi izmantojis elektroenerģiju. Vainīgajam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Autoservisā izcēlās ugunsgrēks

7. martā Preiļos autoservisā SIA «Auto Preiļi», nepareizi lietojot elektroierīces, izcēlās ugunsgrēks. Tiek noskaidrots uguns nodarītā materiālā zaudējuma apjoms.

Riebiņos apzagts pagrabs

8. martā Riebiņu pagastā, uzlauzot pagraba ieejas durvju atslēgu, iekļūts 1954. gadā dzimušajai Jeļenai piederošajā pagraba un no turienes nozagti dažādi pārtikas produkti. Notiek zādzības apstākļu noskaidrošana.

Laupīšana Aglonas pagastā

10. martā Aglonas pagastā «Lielajos Dzerkaļos» notika laupīšana. Pie 1942. gadā dzimušā Stepana un 1938. gadā dzimušā Andreja ienāca četri nenoskaidroti jaunieši, sasēja mājas saimniekiem rokas ar līmlentu un piesēja viņus pie krēsliem, bet pēc tam pārmeklēja māju. Laupītāji atrada un paņēma 500 latus, 40 ASV dolārus, mobilo telefonu Nokia, zvejas tīklus un alumīnija traukus.

Huligāniskas darbības

✓ 3. martā Preiļu iedzīvotājs, 1981. gadā dzimušais Andris alkohola reibumā veica huligāniskas darbības, izsīta istabai loga stiklu. Par to sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

✓ 5. martā Preiļos 1966. gadā dzimušais Imants alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret savu civilsievu. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

✓ 8. martā Preiļu novada Aizkalnes pagasta centra iedzīvotājs, 1961. gadā dzimušais Jurijs alkohola reibumā veica huligāniskas darbības. Policijā sastādīts administratīvais protokols.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

No kādiem avotiem iegūstat informāciju par Eiropas Savienību un vai tās ir pietiekami?

Mārtiņš Leimanis, Vilānu arodividusskolas audzēkņis:

— Pārsvārā no televīzijas, skatoties ziņas. Arī no avīzēm. Informācijas varētu būt vairāk. Sevišķi par to, vai iestāšanās būs izdevīga mums visiem un man personīgi. Gribētos vairāk zināt

par mācību iespējām citās valstīs un arī par to, kas notiks ar lauksaimniecību. Mana nostāja attiecībā uz iestāšanos Eiropas Savienībā patlaban vēl nav skaidra. Lēmuma pieņemšanai vajag vairāk informācijas.

Marija Lubāne, Preiļu iedzīvotāja:

— Informācijas patlaban ir ļoti daudz, un tā pieejama visur. Ja cilvēks vēlas to uzzināt, viņam nav nekādu šķēršļu. Par Eiropas Savienību ir daudz informācijas žurnālos, laikrakstos, televīzijā, radio. Es-

mu ar to iepazīšies. Man viss ir skaidrs. Man vienmēr patīk viss jaunais, pārmaiņas, un es balsošu par iestāšanos Eiropas Savienībā.

Aleksandrs Cimulis, Stabulnieku pagasta iedzīvotājs, strādā gaterī:

— Informāciju saņemu no draugiem, no paziņām, no vecākiem, no vecmāmiņām. Avīzes nelasu, jo man tam neatliek laika. Reizēm, ja iznāk brīvs brīdis, kaut ko uzzinu no televīzijas pārraidēm. Uzskatu, ka informācija par Eiropas Savienību ir nepietiekama. Vajadzētu kādu speciālu avīzi, kas būtu veltīta tieši ES. Pagaidām vēl neesmu izlēmis, kā balsošu referendumā, neesmu pārliecināts, ka atbalstīšu iestāšanos.

Vasilij Semjonovs, taksometra vadītājs Preiļos:

— Par Eiropas Savienību uzzinu no radio un televīzijas raidījumiem. Manuprāt, informācijas ir par maz. Man vēl daudzi jautājumi par ES ir neskaidri, sevišķi tas, kas notiks ar lauksaimniecību. Pagaidām nezinu, kā balsošu referendumā, iespējams, ka pret iestāšanos.

Lidija Ozola, skolotāja:

— Informāciju iegūstu no televīzijas raidījumiem, lasot avīzes. Uzskatu, ka informācijas par Eiropas Savienību ir pietiekoši, tomēr uz daudziem jautājumiem vēl neesmu saņēmusi atbildi. Piemēram, kas notiks ar zemniekiem, kādas būs cenas. Domāju, ka patlaban es balsošu pret iestāšanos Eiropas Savienībā.

L.Rancāne

Foto: M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA

2003. gada 19. marta plkst. 13.00

Daugavpils Universitātē

Vienības ielā 13 Parādes 1 Saules ielā 1/3

tālr. 5421198
studijas@dau.lv
http://www.dau.lv

INFORMĀCIJAS DIENA

mūzikas un mākslu fakultāte
humanitārā fakultāte
dabaszinātņu un matemātikas fakultāte
pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte
sociālo zinātņu fakultāte
sporta pedagoģijas nodaļa

Jauns fotoserviss – jaunas iespējas, atnāc un pārliecinies!

15. martā uzsāk darbu Igors Pliča Preiļu «**FOTOCENTRS**» Aglonas ielā 1

22. martā plkst. 12.00 aicinām visus klientus un sadarbības partnerus uz «Fotocentra» atklāšanas pasākumu. Iespējami pārsteigumi! Uzticies profesionāliem un sagaidīsim pavasarī kopā priecīgi.

Ar cieņu un cerībā uz veiksmīgu sadarbību I.U. «**Laura Plus**» vārdā Igors Pličs, Antons Kazakevičs
Tālr. 5322050, 9121689.

Uzmanību!

24. martā plkst. 11.00 redakcijā Preiļos, Brīvības ielā 14 «Novadniekā» lasītājus konsultēs zvērināta advokāte **AGNESE SEVASTJANOVA.**

Līdzī jāņem pase un «Novadnieka» abonēšanas kvīts. **Pieteikties pa tālr. 1-53-07057.**

PASTĀVĪGI

Iepērk apses zāgbaļķus Ø no 25 cm
Cena no 13 - 18 Ls/m³
Samaksa tūlītēja.
Pircēja transports.
T. 9454553; 9236083

Rušonas pagasta padome **pārdod automašīnas**

- VW Passat Variant 1986. g.,
- VW Passat Variant 1992. g.

Kontaktārunis 5365080.

M/c «**Buts**» organizē autoapmācības kursus B, C, C1, D, E kategorijās. Maksa par B kategorijas kursiem Ls 83. Bezmaksas CSN datorapmācība.
Tālr. 9288248.

Pārdod

Audi-80, 2, 2l, pārejas modelis. Tālr. 9429743;
VW Transporter, D, 1989. g. Tālr. 9118637.

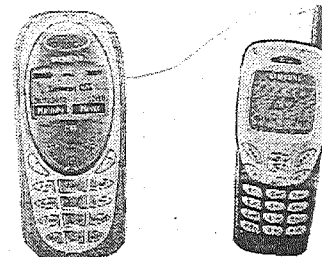
Pērk

metāla konstrukcijas siltumnicu ar vai bez stikliem, 400-600 m². Tālr. 9837382, 9631357;
zemi līdz 1 ha ezera krastā pie Aglonas. Tālr. 9890530;
Līvānu māju promvešanai. Tālr. 9579352, 7313071;
lauku māju vai zemi ezera krastā. Tālr. 9233334.

SIA «Kārlis Viens» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas kautsvārā. Samaksa tūlītēja (pie svēršanas). Formē subsidijas. Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.

Mobil kom Mobil kom Mobil kom

Mazcenās mobilais + LMT pieslēgums
Skaitis ierobežots
No 10. marta līdz 22. martam

SIEMENS C55 SAMSUNG R 210 s
Ls 25 Ls 19

Bezmaksas LMT pieslēgums. **

* Līgums ar LMT par telefona lietošanu tiek noslēgts uz 18 mēnešiem, šajā laikā telefons piesaistīts LMT SIM kartei.
* SIM karte Ls 5.

Preiļi, Brīvības 2.
Tālr. 5321726, 6550093

Mobil kom Mobil kom Mobil kom

Iepērk mežus un cirsmas, visa veida zāgbaļķus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 9510883.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona izglītības pārvalde

- ◆ 12. martā rajona olimpiāde angļu valodā 8. klasei (mutvārdos) Preiļu 2. vidusskolā. Rajona skolu 5.-9. klašu koru un zēnu koru konkurss.
- ◆ 19. martā rajona kombinētā olimpiāde 4. klasēm (latviešu plūsmi) Preiļu 1. pamatskolā.

Rajona bērnu un jauniešu centrs

- ◆ 14. martā pulksten 10.00 seminārs bērnu un jauniešu nometņu vadītājiem.
- ◆ 15. martā pulksten 10.00 profesionālās pilnveides kursu «Improvizācijas spēles» noslēguma nodarbība.
- ◆ 16. martā pulksten 12.00 piedalīšanās Latgales novada moderno deju konkursā «Jaunā straujā paaudze NRG 2003» Daugavpilī, Sporta un kultūras pilī.
- ◆ 19. martā pulksten 14.00 integrācijas pasākums «Mūsu svētki».

Kinoteātris «Ezerzeme»

- ◆ 14. un 16. martā pulksten 18.00 un 20.00, 18., 19. un 20. martā pulksten 20.00 drāma «**Sauja ložu**».

Līvānu novada kultūras centrs

- ◆ 15. martā pulksten 21.00 uzstājas grupa «**Tumsa**», diskotēka.

Vārkavas pagasta tautas nams

- ◆ 15. martā pulksten 15.00 tikšanās ar tautas dziedniecības institūta dziednieci Ilzi Jansoni. Pulksten 22.00 diskotēka.

«EZIS» un «ZĪLĪTE» martā

«**EZIS**» — žurnāls maziem bērniem:

- stāsta pasaku par suni un vilceni, kas pazaudējusi bērnu;
- publicē uzvarētāju darbus no konkursa «Bērnu pašsacerētie dzejoļi»;
- rāda vecāku atsūtītās joku bildes, kurās joku patiešām netrūkst;
- aicina dziedāt Alvila Altmaņa dziesmu ar Jāņa Baltvilka vārdiem;
- mudina no mandarīnu miziņām gatavot rotallietas.

«**ZĪLĪTE**» — žurnāls bērniem par dabu:

- iepazīstina lasītājus ar okeāna dzelmeņu iemītniekiem astoņkājiem un kalmāriem;
- uzklausa, ko Latgales zoodārzā Mihailam Pupinam stāsta bruņurupucis;
- mēģina noskaidrot, cik īsti ir kāju simtkājiem un tūkstoškājiem;
- stāsta par ziloņcirslīšiem un žurku balli;
- publicē bērnu iesūtītās anekdotes par dzīvniekiem un Māras Cielēnas pasaku;
- kā vienmēr — liek lasītājiem risināt uzdevumus.

Abi žurnāli bērniem martā dāvina puķu sēklas.